

Bruselj, 21.10.2015
COM(2015) 600 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU IN EVROPSKI
CENTRALNI BANKI**

o korakih za dokončanje ekonomske in monetarne unije

1. UVOD

V zadnjih letih je bila struktura ekonomske in monetarne unije (EMU) močno okrepljena z namenom povečanja ekonomskega upravljanja in doseganja finančne stabilnosti. Kljub temu je treba odpornost EMU še okrepiti, da se med državami članicami in v družbah ponovno zažene proces konvergence k višjim standardom, v središču katerega bodo povečanje produktivnosti, ustvarjanje novih delovnih mest in socialna pravičnost.

Predsednik Evropske komisije je junija 2015 v tesnem sodelovanju s predsednikom vrha držav euroobmočja, predsednikom Euroskupine, predsednikom Evropske centralne banke in predsednikom Evropskega parlamenta predstavil poročilo o ambicioznem, a pragmatičnem načrtu za dokončanje EMU¹. V tem poročilu petih predsednikov je poudarjeno, da je potreben sočasen napredek na štirih področjih. Prvič, treba je dokončati pravo ekonomsko unijo, v kateri ima vsako gospodarstvo potrebne strukturne značilnosti, da lahko uspeva v monetarni uniji. Drugič, treba je vzpostaviti finančno unijo, ki bo zagotavljala integriteto enotne valute po vsej monetarni uniji z omejevanjem tveganja za finančno stabilnost in bo v delitev tveganja močnejše vključevala zasebni sektor. Tretjič, treba je vzpostaviti fiskalno unijo, ki bo skrbela tako za fiskalno vzdržnost kot za fiskalno stabilizacijo. In četrtič, potrebujemo tudi politično unijo, ki bo na podlagi resnične demokratične odgovornosti, legitimnosti in institucionalne okrepitve zagotavljala temelje za vse prej navedeno.

Pet predsednikov se je dogovorilo tudi o načrtu² izvajanja, po katerem bi se moralo euroobmočje konsolidirati do začetka leta 2017 (prva faza – „poglabljanje z izvajanjem“). V tej prvi fazi, ki se je začela 1. julija 2015³, naj bi ukrepanje temeljilo na obstoječih instrumentih, tudi s čim boljšim izkoriščanjem možnosti, ki jih ponujata obstoječi Pogodbi. Nato bi bilo treba na podlagi referenčnih meril za obnovljeno konvergenco gospodarstev euroobmočja k višjim standardom začeti temeljitejše reforme, s katerimi bi se približevali dolgoročnejši viziji za nove možnosti za rast (druga faza – „dokončanje EMU“). Na splošno je za uresničitev poročila petih predsednikov v praksi potreben občutek skupnega namena med vsemi državami članicami euroobmočja in institucijami EU. Ukrepi, določeni v tem sporočilu, se nanašajo na države članice euroobmočja, vendar je proces poglabljanja EMU odprt za vse države EU. Komisija bo hkrati poskrbela, da ne bo prišlo do nobenih izkrivljanj na enotnem trgu.

To sporočilo in predlogi, ki ga spremljajo, nadgrajujejo ključne elemente prve faze procesa za poglobitev EMU. Sveženj ukrepov vsebuje prenovljen pristop k evropskemu semestru, izboljššan nabor orodij za ekonomsko upravljanje, vključno z uvedbo nacionalnih odborov za konkurenčnost in svetovalnega Evropskega fiskalnega odbora, enotnejše zastopanje euroobmočja v mednarodnih organizacijah, zlasti v Mednarodnem denarnem skladu, in korake za doseganje finančne unije, predvsem prek evropskega sistema zajamčenih vlog. Te

¹ Dokončanje evropske ekonomske in monetarne unije, Poročilo Jeana-Clauda Junckerja v tesnem sodelovanju z Donaldom Tuskom, Jeroenom Dijsselbloemom, Mariom Draghijem in Martinom Schulzem, 22. junij 2015.

² Glej Prilogo 1 k poročilu.

³ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5294_en.htm.

ukrepe bodo dopolnili ukrepi, sprejeti skupaj z Evropskim parlamentom za izboljšanje demokratične odgovornosti evropskega sistema ekonomskega upravljanja.

2. PRENOVLJEN EVROPSKI SEMESTER

Usklajevanje ekonomskih politik v EMU se je med gospodarsko in finančno krizo močno povečalo. Ta skupna pravila, postopki in institucije na ravni EU imajo ključno vlogo pri odpravljanju neravnotežij, ki so obstajala že pred krizo, strukturnih slabosti in posledic krize ter pri spodbujanju naložb in obnovitvi potenciala za srednjeročno rast.

Evropski semester, tj. leta 2011 uveden letni cikel za usklajevanje ekonomskih politik na ravni EU, je postal pomemben nosilec izvajanja reform na nacionalni ravni in ravni EU. Vendar bi morale države doseči večji napredek pri izvajanju priporočil za posamezne države, saj je bilo to doslej neenakomerno in pogosto zelo omejeno.

Z leti se je proces nenehno izboljševal, pri čemer so se krepile njegove prednosti in odpravljale slabosti. Nazadnje je nova Komisija pri izvedbi svojega prvega evropskega semestra leta 2015 izvedla precejšnjo racionalizacijo procesa. Ker so bila poročila o državah objavljena že februarja, je bilo na voljo več časa za pristen dialog z državami članicami, kar omogoča bolj poglobljeno razpravo na dvostranski in večstranski ravni, ter z drugimi deležniki. Ta zgodnejši čas objave zahteva tudi prilagoditev vloge nacionalnih programov reform, ki bi morali postati instrument, s katerim se države članice odzovejo na analizo Komisije s predstavitvijo pobud politike za prihodnost. Več časa za razmislek in razpravo je omogočila tudi zgodnejša objava predlogov Komisije za priporočila za posamezne države v maju. Pri teh je Komisija s precejšnjim zmanjšanjem števila priporočil dosegla večjo osredotočenost na ključna prednostna vprašanja makroekonomskega in socialnega pomena, ki zahtevajo pozornost držav članic v naslednjih dvanajstih do osemnajstih mesecih. Čeprav je treba ohraniti to osredotočenost, bo v poročilih o državah še naprej uporabljen bolj celostni pristop, tako da bodo zajemala širši razpon tem, ki so ekonomsko pomembne za države članice.

Stabilnost in izvajanje te izboljšane strukture sta ključna za to, da se v celoti izkoristijo njene prednosti v prihajajočem obdobju. Hkrati pa lahko nekatere dodatne prilagoditve skupaj z nadgradnjo teh sprememb prinesejo dodatne koristi. To zlasti vključuje boljše povezovanje razsežnosti euroobmočja z nacionalno razsežnostjo, večji poudarek na uspešnosti na področju zaposlovanju in sociale, spodbujanje konvergenca z opredeljevanjem in izvajanjem najboljših praks ter podporo reformam prek evropskih strukturnih in investicijskih skladov in tehnične pomoči. V preglednici 1 je grafični pregled predlaganega poteka evropskega semestra za leto 2016.

2.1. Boljše povezovanje razsežnosti euroobmočja in nacionalne razsežnosti

Večje usklajevanje proračunskih postopkov in ekonomskih politik vseh držav članic euroobmočja ter močnejši nadzor nad temi postopki in politikami sta nujna glede na večjo soodvisnost držav euroobmočja in večjo možnost učinkov prelivanja med državami s skupno

valuto. Kriza je prinesla dve lekciji: prvič, neustrezne nacionalne fiskalne in ekonomske politike in finančni nadzor lahko povzročijo velike ekonomske in socialne stiske, in drugič, euroobmočje kot celota ni imuno na tveganja velikih in destabilizirajočih finančnih pretresov. Zato je treba kljub temu, da bi lahko dobre nacionalne politike v veliki meri zmanjšale možnosti za krizo, pozorno spremljati in analizirati skupne fiskalne, ekonomske in socialne razmere v euroobmočju kot celoti ter to analizo upoštevati pri oblikovanju nacionalnih politik.

Evropski semester že zdaj vključuje skupno razsežnost euroobmočja, zlasti v letni oceni osnutkov proračunskih načrtov držav članic euroobmočja in posledični skupni fiskalni naravnosti v euroobmočju ter v priporočilih za euroobmočje. Proces je namenjen skupnemu določanju prednostnih nalog in njihovemu uresničevanju z vidika euroobmočja. Vendar ta proces še vedno temelji na močnem pristopu po posameznih državah in le posredno upošteva skupno razsežnost euroobmočja. Evropski semester bi moral biti strukturiran tako, da bi najprej potekale razprave o euroobmočju in se pripravila priporočila zanj, nato pa šele razprave o posameznih državah, tako da bi se skupni izzivi v celoti odražali v ukrepih posameznih držav.

Zato bo Komisija v okviru svojega letnega pregleda rasti, ki bo objavljen novembra, posebno pozornost namenila ključnim fiskalnim, ekonomskim, socialnim in finančnim prednostnim nalogam za euroobmočje kot celoto. Komisija zlasti poziva Euroskupino, da v okviru njene ocene osnutkov proračunskih načrtov posebej razpravlja o fiskalni naravnosti v euroobmočju. To lahko zahteva tudi zgodnejšo objavo priporočila za euroobmočje.

Razprave o prednostnih nalogah euroobmočja bi morale potekati v Svetu in Euroskupini ter v Evropskem parlamentu. Posledično skupno razumevanje bo nato zagotovilo usmeritve za vsebino nacionalnih programov reform in programov za stabilnost držav članic euroobmočja, ki se pripravijo aprila, ter za priporočila za posamezne države, ki se pripravijo maja.

2.2. Večja osredotočenost na uspešnost na področju zaposlovanja in sociale

Komisija je v okviru evropskega semestra in procesa poglobljanja EMU že sprejela ukrepe za večjo osredotočenost na zaposlitvena in socialna vprašanja. V poročilih o državah za leto 2015 so podrobno obravnavane razmere na področju zaposlovanja in sociale. Na večino držav članic so bila naslovljena priporočila za posamezne države glede teh področij.

Zaposlitveni in socialni vidiki so dodatno poudarjeni tudi v okviru postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji. Komisija je v letu 2015 predlagala, da se 11 obstoječim kazalnikom iz preglednice za postopek v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem dodajo trije novi kazalniki (stopnja aktivnosti, brezposelnost mladih, dolgotrajna brezposelnost). To bi bilo namenjeno ovrednotenju socialnih in zaposlitvenih razmer, v katerih poteka prilagoditev, nazadnje pa bi se podatki uporabili za oblikovanje boljših politik. Komisija načrtuje, da bo pri pripravi poročila o mehanizmu opozarjanja za leto 2016 začela uporabljati razširjeni seznam glavnih kazalnikov.

Večja pozornost je namenjena tudi socialni pravičnosti novih programov za makroekonomske prilagoditve, da se zagotovi pravična porazdelitev bremena prilagoditve in zaščitijo najranljivejši člani družbe. Komisija je za memorandum o soglasju z Grčijo pripravila prvo oceno socialnih učinkov⁴. S to prakso namerava nadaljevati tudi pri morebitnih prihodnjih programih pomoči za stabilnost.

Za večji poudarek na uspešnosti držav članic na področju zaposlovanja in sociale je treba sprejeti več dodatnih ukrepov. Države članice bi morale nameniti več pozornosti prispevku nacionalnih socialnih partnerjev, zlasti da se okrepi občutek lastništva pri prizadevanjih za reforme. Komisija zato spodbuja večje sodelovanje socialnih partnerjev pri pripravi nacionalnih programov reform. Poleg tega se bodo predstavništva Komisije v državah članicah posvetovala z nacionalnimi socialnimi partnerji ob vnaprej določenih ključnih mejnikih evropskega semestra. Ti koraki bodo dopolnjeni z okrepljenim dialogom s socialnimi partnerji med službenimi obiski, ki potekajo v okviru evropskega semestra. Poleg tega se bo sodelovanje socialnih partnerjev na ravni EU nadaljevalo in po možnosti še povečalo, na primer v okviru novega tristranskega socialnega vrha in makroekonomskega dialoga, da se okrepi njihov prispevek k evropskemu semestru.

Konvergenca na področju najboljših praks pri izvajanju zaposlitvene in socialne politike bi morala prispevati k boljšemu delovanju in legitimnosti projekta EMU. Kratkoročno bi bilo mogoče takšno konvergenco k višjim standardom doseči z razvojem skupnih referenčnih meril ob različnih elementih pojma „prožne varnosti“, kot so prožne in zanesljive pogodbe o zaposlitvi, ki preprečujejo dvotirni trg dela, celovite strategije vseživljenjskega učenja, učinkovite politike za pomoč brezposelnim pri ponovnem vključevanju na trg dela, sodobni in vključujoči socialnovarstveni in izobraževalni sistemi ter omogočanje obdavčitve dela. Komisija je tudi potrdila svojo namero, da predlaga evropsko osnovno raven socialnih pravic, ki bi izhajala iz obstoječega „pravnega reda“ in služila kot kompas za skupni proces konvergence.

2.3. Spodbujanje konvergence z določanjem referenčnih meril in izvajanjem najboljših praks

V poročilu petih predsednikov je poudarjena uporaba določanja referenčnih meril in medsebojnih pregledov uspešnosti pri doseganju konvergence in podobno odpornih ekonomskih struktur v celotnem euroobmočju. Namen medsebojnih pregledov je odkriti premajhno uspešnost in podpirati konvergenco z najuspešnejšimi državami na področjih trgov dela, konkurenčnosti, poslovnega okolja in javne uprave ter pri določenih vidikih davčne politike. Opredeljevanje najboljših praks lahko prispeva k večjemu občutku lastništva glede načrtov za strukturne reforme v državah članicah ter spodbudi njihovo izvajanje.

Kot so pokazale trenutne priprave referenčnih meril v Euroskupini (npr. glede davčnega primeža), so lahko ustrezno uporabljana referenčna merila resnično močan vzvod za

⁴ Glej dokument na: http://ec.europa.eu/economy_finance/assistance_eu_ms/greek_loan_facility/pdf/assessment_social_impact_en.pdf.

ukrepanje. Kazalniki za referenčna merila morajo zlasti izpolnjevati dve zahtevi. Prva je, da morajo biti tesno povezani z vzvodi politike, tako da lahko privedejo do dejanskih in smiselnih učinkov na področju politike. Druga pa, da mora biti o njih dovolj zanesljivih dokazov in soglasja, da znatno prispevajo k ciljem na višji ravni, kot so delovna mesta, rast, konkurenčnost, socialna vključenost in pravičnost ali finančna stabilnost⁵.

Razpoložljivost takšnih kazalnikov, njihova statistična zanesljivost, zapletenost in obseg, v katerem zajamejo dejansko stanje, se lahko močno razlikujejo po področjih politike. Posledično bi bilo treba pri določanju referenčnih meril pustiti dovolj prostora za posebne prilagoditve po področjih politike. Poleg tega bi morala določanje referenčnih meril dopolnjevati ekonomska analiza, ki omogoča razmislek o potencialnih kompromisih med področji politike in poglobljeno vrednotenje učinkov politike.

Komisija bo od evropskega semestra za leto 2016 postopno predlagala referenčna merila in medsebojne preglede po področjih politike ali posameznih temah. Ti se bodo upoštevali pri razpravah v ustreznih sestavah Sveta in Euroskupini, da bi se spodbudilo skupno razumevanje izzivov in odzivov politike.

Rezultati razprav in vrednotenj se bodo upoštevali v evropskem semestru in bodo utrli pot krepitvi konvergence politik tudi glede na drugo fazo.

2.4. Bolj osredotočena podpora reformam prek skladov EU in tehnične pomoči

Komisija si bo za spodbujanje strukturnih reform v skladu s skupnimi ekonomskimi prioritetami, določenimi na ravni EU, prizadevala za večjo uporabo evropskih strukturnih in investicijskih skladov, da bi podprla ključne prioritete, navedene v priporočilih za posamezne države, in sicer tudi z uporabo ukrepov, ki povezujejo uspešnost teh skladov z dobrim ekonomskim upravljanjem⁶. Nov pravni okvir zahteva, da programi, sofinancirani iz skladov ESI, obravnavajo vsa relevantna priporočila za posamezne države. Komisija bo spremljala napredek pri doseganju dogovorjenih ciljev in o njem poročala do leta 2017. Z reformo kohezijske politike leta 2013 je bilo v vseh pet evropskih strukturnih in investicijskih skladov uvedeno načelo tako imenovane makroekonomske pogojenosti. To je del širših prizadevanj, da se zagotovi, da se evropski strukturni in investicijski skladi uporabljajo za podporo reformam, ki so bile opredeljene kot ključne za socialno in ekonomsko uspešnost v državah

⁵ Med primeri takšnih smiselnih kazalnikov so vstop podjetij na trg in njihov izstop z njega, stopnje brezposelnosti (npr. mladih in dolgotrajno brezposelnih) in doseganje izobrazbe. Za te kazalnike se je pokazalo, da so povezani z gospodarsko rastjo, produktivnostjo, inovacijami, zaposlenostjo in pravičnostjo. Hkrati kažejo na konkretne vzvode politike, o katerih bi bilo treba razmisliti za izboljšanje uspešnosti. Ti pri navedenih primerih vključujejo ukrepe, ki vplivajo na enostavnost poslovanja, ukrepe, ki vplivajo na povpraševanje po delovni sili in njeno ponudbo, kot sta aktivacijska komponenta plačevanja nadomestila za brezposelnost in davčni primež, ter ukrepe za izboljšanje dostopa do izobraževanja.

⁶ Člen 23 Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006.

članicah, ter da se zagotovi, da uspešnosti evropskih strukturnih in investicijskih skladov ne ogrožajo slabe makroekonomske politike⁷.

Izvajanje reform se bo poleg tega podpiralo z drugimi programi, ki jih EU financira na zadevnih področjih politike, in s postopnim uvajanjem tehnične pomoči, ki jo bo nudila služba Komisije za podporo strukturnim reformam. Komisija je to službo ustanovila, da bi bila tehnična pomoč na voljo vsem državam članicam na zaprosilo za pripravo in učinkovito izvajanje reform v okviru procesa ekonomskega upravljanja (zlasti za izvajanje priporočil za posamezne države članice, ukrepov v okviru postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji ali reform na podlagi programov pomoči za stabilnost), vključno s podporo za učinkovito in uspešno uporabo skladov EU.

3. IZBOLJŠANJE NABORA ORODIJ ZA EKONOMSKO UPRAVLJANJE

Okvir ekonomskega upravljanja je bil po ekonomski in finančni krizi močno okrepljen z uvedbo zakonodajnega šesterčka in dvojčka ter Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji⁸. Okrepljena fiskalna pravila ter nedavno uvedeni postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji so močno poglobili in razširili obseg in možno uspešnost ukrepanja EU.

Prvi pregled okrepljenega okvira ekonomskega upravljanja⁹ je pokazal nekatera področja, ki jih je treba izboljšati, zlasti glede preglednosti, zapletenosti in predvidljivosti oblikovanja politik, ki so pomembne za uspešnost orodij. Zaradi malo izkušenj z delovanjem novih instrumentov, od katerih so nekateri začeli veljati šele pred kratkim, so možnosti za oblikovanje zanesljivih zaključkov o njihovem učinku na rast, neravnotežja in konvergenco omejene.

Pred sprejemanjem dodatne zakonodajne reforme je potrebnih več dokazov in izkušenj z reformiranimi strukturami upravljanja. Komisija bo na tej točki nadaljevala s celostno in pregledno uporabo razpoložljivih instrumentov in orodij. Ob tem namerava izboljšati jasnost in zmanjšati zapletenost obstoječega okvira, od fiskalnih pravil do uporabe postopka v zvezi z

⁷ Pri prvem delu lahko Komisija zahteva spremembe partnerskih sporazumov z državami članicami in programa, ki ureja uporabo skladov EU, da bi podprla izvajanje priporočil Sveta ali dosegla čim večji učinek evropskih strukturnih in investicijskih skladov v državah članicah, ki prejemajo finančno pomoč EU. Če država članica teh sprememb ne izvede, lahko Komisija Svetu predlaga, naj začasno ustavi plačila v okviru zadevnega programa. V drugem delu mora Komisija predlagati, naj se začasno prekinejo prevzete obveznosti ali plačila, če država članica ne sprejme popravilnih ukrepov v okviru postopkov ekonomskega upravljanja, npr. postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem in/ali postopka v zvezi s čezmernim neravnotežjem ali programa pomoči za stabilnost.

⁸ Zakonodajni šesterček: uredbe (EU) št. 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011, 1176/2011, 1177/2011, Direktiva 2011/85/EU; zakonodajni dvojček: uredbi (EU) št. 472/2013 in 473/2013; Pogodba o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji: <http://www.consilium.europa.eu/en/european-council/pdf/Treaty-on-Stability-Coordination-and-Governance-TSCG/>. Fiskalni del Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji se imenuje tudi „Fiskalni pakt“.

⁹ Pregled ekonomskega upravljanja, Poročilo o uporabi uredb (EU) št. 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011, 1176/2011, 1177/2011, 472/2013, 473/2013, COM(2014) 905, 28.11.2014.

makroekonomskimi neravnotežji. Poleg tega Komisija, kot je navedeno v poročilu petih predsednikov, podpira uvedbo sistema nacionalnih odborov za konkurenčnost in ustanovitev svetovalnega Evropskega fiskalnega odbora.

3.1. Izboljšanje preglednosti in zmanjšanje zapletenosti sedanjih fiskalnih pravil

Komisija je za izboljšanje preglednosti uporabe pravil Pakta za stabilnost in rast objavila „Vademekum o Paktu za stabilnost in rast“¹⁰. Vademekum bo vsako leto posodobljen, da bo pravočasno odražal spremembe razvoja pravil in nadzornih praks. Poleg tega Komisija z državami članicami deli podatke in izračune, na katerih temeljijo njene nadzorne odločitve. Te podatke namerava deliti tudi z nacionalnimi fiskalnimi sveti in – po posvetovanju z državami članicami – z javnostjo. Novi neodvisni svetovalni Evropski fiskalni odbor (glej oddelek 3.4) bo prispeval k večji preglednosti. Komisija bo vsakega septembra predstavila posodobljen celoten niz zunanjih ekonomskih predpostavk, da bi zagotovila podatke za pripravo nacionalnih osnutkov proračunskih načrtov.

Izvajanje pravil je mogoče poenostaviti in uvesti večjo preglednost brez spreminjanja pravne podlage. Komisija si bo v tesnem sodelovanju z državami članicami prizadevala za naslednja pojasnila.

Prvič, Komisija bo zagotovila skladnost med metodologijama, ki se uporabljata za pravilo glede dolga v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem in za strukturne proračunske cilje držav članic, znane kot srednjeročne proračunske cilje. Z nedavno okrepitvijo ekonomskega upravljanja je postalo merilo za dolg v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem preprosto pravilo za zmanjšanje javnega dolga, ki presega 60 % BDP. Vendar ni bilo nikoli pojasnjeno, kakšno vlogo naj bi to pravilo imelo pri odločanju o uvedbi postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem za državo članico. Pri posodabljanju spodnjih meja za srednjeročne proračunske cilje, ki jih lahko določijo države članice, bo Komisija poskrbela za skladnost teh vrednosti s pravilom o dolgu v srednjeročnem obdobju.

Drugič, Komisija si bo prizadevala za racionalizacijo metodologije za ocenjevanje skladnosti s Paktom za stabilnost in rast. Razprave z državami članicami so sčasoma privedle do tega, da se za ocenjevanje skladnosti fiskalnih politik držav članic v okviru preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast uporablja drugačen niz proračunskih kazalnikov kot v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Usklajen in dosleden pristop bi prinesel poenostavitev in omogočil doslednejši prehod iz korektivnega v preventivni del Pakta za stabilnost in rast. Komisija bo tako raziskala možnosti za večje opiranje na en praktični kazalnik za skladnost s Paktom za stabilnost in rast.

Tretjič, Komisija bo raziskala možnosti za posodobitev večletnih priporočil Sveta za zmanjšanje čezmernih primanjkljajev, da bi poleg nepredvidenega poslabšanja ekonomskega okolja, kot je izrecno predvideno v Paktu za stabilnost in rast, upoštevala tudi nepredvidena izboljšanja. Takšen pristop bi podpiral cilj postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, tj. da se zagotovi pravočasna odprava čezmernih primanjkljajev.

¹⁰ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2013/pdf/ocp151_en.pdf.

In nazadnje, Komisija pregleduje prenos pravil iz tako imenovanega fiskalnega pakta (tj. fiskalnega dela Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v EMU), ki so zasnovana za povečanje skladnosti med nacionalnimi in evropskim fiskalnim okvirom ter povečanje občutka lastništva zanje v državah članicah. Komisija izvaja analizo vključitve fiskalnega pakta v nacionalne zakonodaje v skladu s členom 3(2) Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v EMU. Začela je predhodna posvetovanja s pogodbenicami, da bi jim po potrebi omogočila priložnost, da pošljejo svoje pripombe o njenih ugotovitvah, kakor je predvideno v členu 8(1) Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v EMU, nato pa na podlagi istega člena objavila svoje poročilo o tej vključitvi.

3.2. Okrepljen postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji

Postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji je bil bistvenega pomena za izpostavitve ključnih vprašanj v zvezi z neravnotežjem v postopku ekonomskega nadzora ter je v nekaterih državah (na primer v Španiji in Sloveniji) učinkovito podpiral uspešne prilagoditvene politike. Kljub temu izkušnje kažejo, da bi bilo mogoče izvajanje izboljšati na več načinov.

Prvič, preglednost odločitev Komisije v okviru postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji bo povečana z objavo „zbornika“, v katerem bodo na enem mestu zbrani in predstavljeni relevantni podatki o izvajanju postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji. Tudi ugotovitve poglobljenih pregledov bodo v poročilih o državah in v sporočilu, v katerem so predstavljeni zaključki poglobljenih pregledov, predstavljene bolj pregledno. Komisija bo prav tako izrecno utemeljila sprejete odločitve, tudi glede priporočil za posamezne države, povezanih s postopkom v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji.

Drugič, Komisija bo zagotovila ustrezno nadaljnje ukrepanje po ugotovitvi čezmernih neravnotežij. To zahteva ekonomsko presojo in aktivno sodelovanje z državami članicami, da se obravnavajo zanje značilni izzivi in zagotovi nacionalni občutek lastništva glede reform. Doslej je Komisija države članice z neravnotežji uvrščala v različne kategorije, ki so se sčasoma spreminjale ter glede na naravo in intenzivnost neravnotežij zahtevale različne stopnje spremljanja in ukrepanja politike. Postopek v zvezi s čezmernimi neravnotežji še ni bil sprožen. Komisija bo stabilizirala kategorije, pojasnila merila za svoje odločitve ter bolje pojasnila povezavo med naravo neravnotežij in njihovo obravnavo v priporočilih za posamezne države. Sodelovala bo z državami članicami, tudi z novimi odbori za konkurenčnost¹¹, da bi ugotovili, kako najbolje obravnavati neravnotežja ter vzpostaviti stabilen in časovno določen sistem specifičnega spremljanja za podporo izvajanju. Postopek v zvezi s čezmernimi neravnotežji se lahko uvede v primeru nezadostne zavezanosti reformam in pomanjkanja dejanskega napredka pri izvajanju ter se bo uporabil pri hudih makroekonomskih neravnotežjih, ki ogrožajo pravilno delovanje ekonomske in monetarne unije, kot so tista, ki so privedla do krize. Komisija bo k večjemu sodelovanju pri specifičnem spremljanju držav s čezmernimi neravnotežji, za katere ne bo uveden postopek v zvezi s čezmernimi neravnotežji, pozvala tudi Svet.

¹¹ Glej oddelek 3.3.

Tretjič, razsežnost euroobmočja v okviru postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji bo okrepljena. Upoštevanje razsežnosti euroobmočja bo bolje vključeno v povezane dokumente (v poročilo o mehanizmu opozarjanja in sporočilo o ugotovitvah poglobljenih pregledov) in sklepe. V postopku v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji se bosta še naprej obravnavala odprava škodljivih zunanjih primanjkljajev ter spodbujanje ustreznih reform v državah, ki kopičijo velike in trajne presežke na tekočih računih.

3.3. Sistem nacionalnih odborov za konkurenčnost

Konkurenčnost je bistvena za odpornost in prilagoditveno zmogljivost v monetarni uniji ter za zagotavljanje trajnostne rasti in konvergence v prihodnosti. Za spodbujanje napredka pri strukturnih reformah na področju konkurenčnosti je treba obstoječe mehanizme EU za usklajevanje ekonomskih politik podpreti z močnim nacionalnim občutkom lastništva glede načrtov reform. Smiselno je, da se na nacionalni ravni združi neodvisno strokovno znanje na področju te politike in ter se okrepi politični dialog med EU in državami članicami. Zato Komisija predlaga, naj Svet državam članicam priporoči ustanovitev nacionalnih odborov za konkurenčnost, ki bodo odgovorni za spremljanje uspešnosti in politik na področju konkurenčnosti.

Odbori za konkurenčnost bi pomagali izboljšati nacionalno oblikovanje politik z zagotavljanjem neodvisnega strokovnega znanja, zlasti o ocenjevanju uspešnosti konkurenčnosti in o reformah, povezanih s konkurenčnostjo. Tako bi prispevali k uspešni pripravi in izvajanju reform, tudi v odgovor na priporočila za posamezne države. Obseg vidikov konkurenčnosti, ki se bodo spremljali, bi moral odražati vse vidike konkurenčnosti, vključno s cenovnimi in necenovnimi gibanji. Odbori za konkurenčnost bi letno pripravljali in objavljali svoje ugotovitve na področjih, ki se spremljajo.

Za te odbore bi moral veljati niz skupnih načel, ki bi upošteval raznolikost izkušenj in praks v državah članicah. Odbori bi morali svetovati pri postopkih določanja plač, vendar njihov cilj ni poseganje v postopke določanja plač in vlogo socialnih partnerjev niti harmonizacija nacionalnih sistemov določanja plač. Neodvisni bi morali biti od javnih organov, ki se ukvarjajo s povezanimi zadevami, in imeti zmogljivosti za zagotavljanje kakovostnih ekonomskih analiz. Če so te zahteve izpolnjene, bi države članice te odbore za konkurenčnost ustanovile po lastni presoji, bodisi z ustanovitvijo novih institucij ali s prilagoditvijo pristojnosti že obstoječih teles.

Komisija je skupaj s tem sporočilom sprejela priporočilo za priporočilo Sveta o ustanovitvi nacionalnih odborov za konkurenčnost. Naslovljeno je na države članice euroobmočja, vendar so tudi druge države članice spodbujene k ustanovitvi podobnih teles. Komisija bo spremljala nadaljnje ukrepanje po priporočilu in po potrebi v drugi fazi predstavila skupna načela v obliki zavezujočega instrumenta.

3.4. Svetovalni Evropski fiskalni odbor

V preteklih letih se je še bolj pokazalo, kako pomembno je izvajanje odgovornih nacionalnih fiskalnih politik kot ključnega stebra evropske strategije za rast. Fiskalne politike bi morale spodbujati makroekonomsko stabilnost v skladu s fiskalnim okvirom, ki temelji na pravilih. Izvajanje odgovornih fiskalnih politik je še posebej pomembno v euroobmočju.

Komisija skupaj s tem sporočilom ustanavlja neodvisni svetovalni Evropski fiskalni odbor. Ta odbor bo v svetovalni vlogi prispeval k večstranskemu nadzoru v euroobmočju. Sestavljen bo iz petih priznanih strokovnjakov z verodostojnimi kompetencami in izkušnjami s področja makroekonomije in praktičnega oblikovanja proračunskih politik. Svetovanje odbora se bo opiralo na ekonomsko presojo, ki je skladna s fiskalnimi pravili EU.

Odbor bi moral zagotavljati oceno izvajanja fiskalnega okvira EU, zlasti v zvezi s horizontalno usklajenostjo odločitev in izvajanja proračunskega nadzora, primeri posebno resnega nespoštovanja pravil ter ustreznostjo dejanske fiskalne naravnosti na ravni euroobmočja in na nacionalni ravni.

Pakt za stabilnost in rast je osredotočen na gibanja nacionalnih proračunskih saldov in dolga ter ne določa skupne fiskalne naravnosti, zato bi moral Odbor prispevati tudi k bolj informirani razpravi o skupnem vplivu proračunskih politik na ravni euroobmočja in na nacionalni ravni, z namenom doseči ustrezno fiskalno naravnost v euroobmočju. Če ugotovi tveganja, ki ogrožajo pravilno delovanje ekonomske in monetarne unije, svojemu mnenju priloži podroben pregled možnih ukrepov, ki so na voljo v okviru Pakta za stabilnost in rast.

Odbor bo sodeloval tudi z nacionalnimi fiskalnimi sveti z namenom izmenjave najboljših praks in spodbujanja skupnega razumevanja. To se bo izvajalo v neposredni povezavi z nalogami Odbora ter z vzajemnim spoštovanjem pristojnosti in pravne podlage nacionalnih fiskalnih svetov in Evropskega fiskalnega odbora.

4. ZUNANJE ZASTOPANJE EUROOBMOČJA

Za dokončanje EMU bi morali krepitev institucij spremljati večja odgovornost ter povezovanje na ravni EU in euroobmočja. Eno od področij, kjer so v Pogodbi izrecno predvideni konkretni koraki za doseganje tega cilja in jih je zato mogoče izvesti že danes, je zunanje zastopanje euroobmočja.

Gospodarski in finančni pomen euroobmočja ter enotna monetarna in tečajna politika pomenita, da so politične odločitve in gospodarski razvoj euroobmočja vedno pomembnejše za svetovno gospodarstvo. Zaradi okrepljenega okvira upravljanja za euroobmočje in močne konvergence regulacije in nadzora finančnega sektorja v okviru bančne unije je postalo euroobmočje notranje trdnejše.

Napredek, dosežen pri nadaljnjem notranjem povezovanju euroobmočja, se mora odraziti tudi navzven, da bo lahko imelo euroobmočje dejavnejšo vlogo v mednarodnih finančnih institucijah in učinkovito oblikovalo svojo prihodnjo vlogo v svetovni finančni arhitekturi.

Skladnejše zastopanje bi koristilo tudi tretjim državam, zlasti zato, ker bi euroobmočje tako močnejše in skladneje prispevalo h globalni ekonomski in finančni stabilnosti.

Na področju krepitve zunanjega zastopanja Unije in euroobmočja v številnih mednarodnih gospodarskih in finančnih forumih je bil dosežen bistven napredek. V Mednarodnem denarnem skladu je to vključevalo dodatno krepitev dogovorov o sodelovanju v letu 2007, izvolitev predsednika skupine predstavnikov EU v Mednarodnem denarnem skladu (tako imenovan EURIMF), izboljšanje delovnih odnosov med pododborom Ekonomsko-finančnega odbora za Mednarodni denarni sklad (EFC/SCIMF) in EURIMF ter večje usklajevanje članic EURIMF o strategijah Izvršnega odbora. Vendar so za uresničitev resnično enotnega zunanjega zastopanja potrebni dodatni koraki.

Komisija je skupaj s tem sporočilom predstavila tudi sporočilo o tem, kako nadaljevati delo v smeri vse bolj enotnega zunanjega zastopanja EMU¹². Pripravila je tudi predlog za sklep Sveta na podlagi člena 138 PDEU, v katerem je navedla ukrepe za vzpostavitev enotnega zastopanja euroobmočja v Mednarodnem denarnem skladu¹³. Zunanje zastopanje euroobmočja je še posebej razdrobljeno v Mednarodnem denarnem skladu, ki je s svojimi posojilnimi instrumenti in nadzorom ključni institucionalni akter v svetovnem ekonomskem upravljanju. Takšne ureditve bi bilo treba določiti in se o njih dogovoriti brez odlašanja, izvajati pa postopno, da bi vsem akterjem – na ravni EU in mednarodni ravni – omogočili uvedbo potrebnih pravnih in institucionalnih prilagoditev.

Ob upoštevanju prihodnjega razvoja EMU ali razvoja mednarodne finančne arhitekture se lahko Komisija odloči, da so koristne dodatne pobude za okrepitev zunanjega zastopanja euroobmočja tudi v drugih mednarodnih forumih.

5. KORAKI ZA DOSEGANJE FINANČNE UNIJE

Bančna unija je poleg napredka na področju ekonomskega upravljanja nujen korak na poti k polni in poglobljeni EMU. Za enotno valuto je enoten in popolnoma povezan finančni sistem predpogoj ne le za pravilno prenašanje monetarne politike, ampak tudi za ustrezno diverzifikacijo tveganja po državah in splošno zaupanje v bančni sistem v celotnem euroobmočju. V zadnjih letih smo se dogovorili o pomembnih korakih na tem področju, vendar je potrebno dodatno delo.

Prvič, Komisija si bo v sodelovanju z državami članicami prizadevala, da se sprejete pravne določbe v celoti izvajajo. Enotni mehanizem nadzora, namenjen neodvisnemu in enotno visokokakovostnemu bonitetnemu nadzoru, je že v celoti operativen, enotni mehanizem za reševanje pa bo zagotovil učinkovito reševanje bank v težavah od 1. januarja 2016. Komisija bo v celoti izkoristila svoja pooblastila iz Pogodbe, da se čim prej zagotovi popoln prenos

¹² Glej COM(2015) 602 z dne 21. oktobra 2015.

¹³ Glej COM(2015) 603 z dne 21. oktobra 2015.

direktive o sanaciji in reševanju bank (rok je bil januar 2015)¹⁴ in direktive o sistemih jamstva za vloge (rok je bil julij 2015)¹⁵ v vse nacionalne zakonodaje. Države članice so pozvane, naj do 30. novembra 2015 ratificirajo medvladni sporazum o enotnem mehanizmu reševanja¹⁶.

Drugič, Komisija država članice spodbuja, naj se hitro dogovorijo o učinkovitem mehanizmu premostitvenega financiranja, da se zagotovi, da ima enotni mehanizem za reševanje med postopnim vzpostavljanjem enotnega sklada za reševanje na voljo dovolj sredstev za financiranje možnih preostalih stroškov reševanja bank v težavah, v skladu z direktivo o sanaciji in reševanju bank. Prav tako bi se morale države članice hitro dogovoriti o skupni varovalni ureditvi za enotni sklad za reševanje, ki bi morala biti srednjeročno fiskalno nevtralna.

Tretjič, Komisija bo do konca leta pripravila zakonodajni predlog o prvih korakih za vzpostavitev skupnega evropskega sistema zajamčenih vlog, da se ustvari bolj evropski sistem, ki ne bo vezan na državo, tako da se okrepi finančna stabilnost in bodo državljani lahko prepričani, da varnost njihovih vlog ni odvisna od njihove geografske lokacije.

Prvi koraki k enotnejšemu sistemu bodo temeljili na pristopu „pozavarovanja“. Skupni sklad za pozavarovanje – ki bi dopolnjeval obstoječe nacionalne sisteme zajamčenih vlog – bi prispeval pod določenimi pogoji, kadar se uporabijo nacionalni sistemi zajamčenih vlog. Ti pogoji bi morali biti določeni tako, da se omeji odgovornost za sklad in zmanjša moralno tveganje na nacionalni ravni ter da odražajo dejstvo, da se postopno vzpostavljajo nacionalni skladi in usklajujejo različne izhodiščne točke. Evropski sistem zajamčenih vlog bi bil obvezen za države članice euroobmočja in odprt za države članice, ki niso članice euroobmočja in se želijo pridružiti bančni uniji.

Četrtič, Komisija je skupaj s tem predlogom o evropskem sistemu zajamčenih vlog zavezana nadaljnjemu zmanjšanju tveganj, zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev v bančnem sektorju ter omejevanju povezave med bankami in državami. Zato si bo prizadevala, da bi se pospešilo delo na področjih, kjer je morda treba pregledati in dokončati regulativni in bonitetni okvir, da se dosežejo ti cilji.

In nazadnje je poleg dokončanja bančne unije ključna prioriteta tudi unija kapitalskih trgov. Komisija je 30. septembra objavila akcijski načrt za unijo kapitalskih trgov, ki je med drugim

¹⁴12 držav članic do 19. oktobra 2015 še ni preneslo direktive o sanaciji in reševanju bank ali pa jo je preneslo le delno: Češka, Luksemburg, Poljska, Romunija, Švedska, Italija, Litva, Belgija, Ciper, Nizozemska, Španija in Slovenija.

¹⁵ 18 držav članic do 19. oktobra 2015 še ni preneslo direktive o sistemih jamstva za vloge ali pa jo je preneslo le delno: Češka, Španija, Francija, Slovaška, Belgija, Estonija, Irska, Grčija, Italija, Ciper, Litva, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Poljska, Romunija, Slovenija in Švedska.

¹⁶ 13 držav članic do 19. oktobra 2015 še ni ratificiralo medvladnega sporazuma ali pa še niso deponirale listin o ratifikaciji: Avstrija, Belgija, Estonija, Nemčija, Grčija, Irska, Italija, Litva, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Portugalska in Slovenija.

namenjen zagotavljanju bolj diverzificiranih virov financiranja za podjetja in krepitvi čezmejnne delitve tveganj s poglobljanjem povezovanja trgov obveznic in trgov lastniških vrednostnih papirjev.

6. UČINKOVITA DEMOKRATIČNA LEGITIMNOST, OBČUTEK LASTNIŠTVA IN ODGOVORNOST

Učinkovita demokratična legitimnost in odgovornost sta ključni za krepitev občutka lastništva v prvi fazi poglobljanja EMU in nepogrešljivi v drugi fazi, ko predvidene pobude vključujejo več združevanja suverenosti. Komisija je v zadnjih letih postopno vzpostavila poglobljen in stabilnejši dialog z državami članicami prek dvostranskih srečanj, bolj ciljno usmerjenih razprav v Svetu ter širših tehničnih in političnih obiskov v prestolnicah. Komisija bo še naprej poglobljala te dialoge, tudi z uporabo svoje mreže uradnikov za evropski semester v državah članicah.

Evropski parlament je že naredil prve praktične korake za okrepitev parlamentarnega nadzora v okviru evropskega semestra. V skladu z določbami zakonodajnega šesterčka in zakonodajnega dvojčka so potekali „ekonomski dialogi“ med Evropskim parlamentom ter Svetom, Komisijo in Euroskupino. Ti so že bili vključeni v zadnjem ciklu evropskega semestra. Dialoge bi lahko dodatno okrepili, če bi se dogovorili o rezerviranih terminih zanje v glavnih fazah semestra. Vzpostavljena je bila nova oblika medparlamentarnega sodelovanja, da bi se povezali evropski in nacionalni akterji. To poteka v okviru evropskega parlamentarnega tedna, ki ga organizira Evropski parlament v sodelovanju z nacionalnimi parlamenti in na katerem predstavniki nacionalnih parlamentov poglobljeno razpravljajo o prednostnih nalogah politike. Z zakonodajnim dvojčkom je bila vzpostavljena tudi pravica nacionalnih parlamentov, da pozovejo komisarja, naj predstavi mnenje Komisije o osnutku proračunskega načrta ali njeno priporočilo državi članici v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem.

Časovni okvir in dodano vrednost teh srečanj s parlamenti bi lahko v skladu s prenovljenim procesom evropskega semestra še izboljšali. Predvsem bi lahko Komisija z Evropskim parlamentom začela plenarno razpravo, še preden se predstavi letni pregled rasti, ter jo nadaljevala po njegovem sprejetju. Poleg tega bi se lahko po tem, ko Komisija predstavi priporočila za posamezne države, izvedla druga namenska plenarna razprava v skladu z zadevnimi določbami zakonodajnega šesterčka v zvezi z ekonomskim dialogom. Hkrati bi lahko predstavniki Komisije in Sveta sodelovali na medparlamentarnih sestankih, zlasti v okviru evropskega parlamentarnega tedna. Institucije EU bi se o tej novi praksi lahko postopoma podrobneje dogovorile ob polnem upoštevanju svojih institucionalnih vlog.

Komisija bo sestavila tudi vzorčne dogovore za učinkovitejše sodelovanje z nacionalnimi parlamenti. Takšno sodelovanje bi se moralo uporabljati pri nacionalnih parlamentarnih razpravah tako o priporočilih za posamezne države, naslovljenih na države članice, kot v okviru nacionalnega letnega proračunskega postopka. To bi privedlo do pogostejšega izvajanja pravice iz zakonodajnega dvojčka, da se povabi komisarja. Nacionalni parlamenti bi

morali biti praviloma aktivno vključeni pri sprejemanju nacionalnih reformnih programov in programov stabilnosti.

7. DOKONČANJE EMU: PRIPRAVA NA DRUGO FAZO

Ukrepi, predstavljeni v tem sporočilu za prvo fazo dokončanja EMU, gradijo na obstoječih instrumentih in čim boljšem izkoristku možnosti, ki jih ponujata Pogodbi. Vendar nobene od teh pobud za prvo fazo ne smemo videti osamljeno, ampak kot stopnice do naslednje faze, ki se bo začela leta 2017. V drugi fazi bi se bilo treba dogovoriti o daljnosežnejših ukrepih za dokončanje ekonomske in institucionalne arhitekture EMU. To bo zajemalo večjo delitev suverenosti in solidarnost, hkrati pa bo nujen okrepljen demokratični nadzor.

Komisija bo za pripravo prehoda iz prve v drugo fazo dokončanja EMU pomladi leta 2017 predstavila belo knjigo, v kateri bo gradila na napredku, doseženem v prvi fazi, in opisala potrebne nadaljnje korake za dokončanje EMU v drugi fazi. Bela knjiga bo pripravljena v posvetovanju s predsedniki drugih institucij EU.

Leto 2016 bo ključno za pripravo te bele knjige, ki bo temeljila na naslednjih treh delih:

- Prvič, vse institucije EU in države članice bi se morale dogovoriti in ukrepati glede ukrepov, predstavljenih v tem sporočilu. Predvsem bi bilo pomembno, da postanejo odbori za konkurenčnost in Evropski fiskalni odbor operativni do sredine leta 2016.
- Drugič, o dokončanju EMU v drugi fazi se je nujno treba posvetovati in sodelovati z državljanji, deležniki, socialnimi partnerji, Evropskim in nacionalnimi parlamenti, državami članicami, regionalnimi in lokalnimi organi. Komisija bo za spodbudo te široke razprave po vsej Evropi v letu 2016 pripravila široko posvetovanje, vključno z javnimi razpravami. Posvetovanje bi moralo biti široko zastavljeno, pregledno in vključujoče ter državljanom omogočiti, da izrazijo svoja stališča.
- Nazadnje bo Komisija sredi leta 2016 ustanovila strokovno skupino, da razišče pravne, ekonomske in politične predpogoje, da bi tako pridobila podatke za dolgoročneje predloge, kot so navedeni v poročilu petih predsednikov.

Izvedba prve faze, rezultat posvetovanja in delo strokovne skupine bi morali prispevati k oblikovanju soglasja o bolj temeljnih korakih za naprej. To bo upoštevano pri pripravi bele knjige, ki bi morala po dodatnih razpravah nazadnje privedi do močnejšega zakonodajnega in institucionalnega okvira za EMU.

8. ZAKLJUČEK

V tem sporočilu so predstavljeni različni koraki za prvo fazo, ki jih je pet predsednikov začrtalo v svojem poročilu „Dokončanje evropske ekonomske in monetarne unije“. Ti koraki so ambiciozni in pragmatični. Predlagani ukrepi po načelu „poglabljanja z izvajanjem“ gradijo na obstoječih instrumentih in čim boljše izkoriščajo možnosti, ki jih ponujata obstoječi Pogodbi.

Predstavljene pobude bodo pripomogle k spodbujanju konkurenčnosti ter ekonomske in socialne konvergence s ciljem dodatnega izboljšanja ekonomske unije. Fiskalna unija se spodbuja z doseganjem in ohranjanjem odgovornih fiskalnih politik na nacionalni ravni in na ravni EU. Pobude bodo pripomogle tudi k dodatnemu povečanju učinkovitosti in stabilnosti finančnih trgov ter dokončanju finančne unije. In nazadnje, krepitev demokratske odgovornosti in nacionalnega občutka lastništva podpira politično unijo.

Vsi ti elementi so pomembni sami po sebi, so pa tudi vzajemno povezani. Zato jih je treba obravnavati hkrati. Kot celota bodo pobude za prvo fazo povečale odpornost EMU. Prav tako so pomemben korak pri spodbujanju konvergence, ki je potrebna za prehod v drugo fazo procesa dokončanja poglobljene in prave EMU.

Komisija vse udeležene akterje poziva, naj zagotovijo, da bo proces poglobljanja EMU hitro izveden. Samo nadaljnje ambiciozno in usklajeno ukrepanje lahko zagotovi, da EMU ne le preživi, ampak tudi zacveti ter se ponovno usmeri na pot močne, trajnostne in vključujoče rasti in ustvarjanja delovnih mest.

RAZPREDELNICA 1: ČASOVNICA EVROPSKEGA SEMESTRA ZA LETO 2016

EVROPSKI SEMESTER: PARTNERSTVO EU IN DRŽAV ČLANIC

	November	December	Januar	Februar	Marec	April	Maj	Junij	Julij	Avgust	September	Oktober
Evropska komisija	Jesenska gospodarska napoved		Zimska gospodarska napoved			Pomladanska gospodarska napoved						
	Letni pregled rasti in povezani dokumenti <small>eurozóna</small>	Zbiranje informacij v državah članicah		Poročilo o državi za vsako državo članico (načrt reform in neravnotežja)		Dvostranska srečanja z državami članicami		Komisija pripravi priporočila za posamezne države glede proračunske, ekonomske in socialne politike				
	Priloge za euroobmočje <small>eurozóna</small>	Dvostranska srečanja z državami članicami										
	Mnenje o osnutku proračunskega načrta <small>eurozóna</small>											
Evropski svet / Svet	Svet razpravlja o mnenjih o osnutkih proračunskih načrtov <small>eurozóna</small>	Svet sprejme priporočila za euroobmočje in sklepe o LPR + PMO.			Evropski svet sprejme ekonomske prioritete na podlagi LPR			Svet razpravlja o PPD	Evropski svet odobri končna PPD			
Države članice		Države članice sprejmejo proračune <small>eurozóna</small>				Države članice predložijo nacionalne programe reform (o ekonomskih politikah) in programe za stabilnost ali konvergenčne programe (o proračunskih politikah)					Države članice predložijo osnutke proračunskih načrtov <small>eurozóna</small>	
Evropski parlament		Dialog o letnem pregledu rasti						Dialog o predlogih za PPD			Razprava / resolucija o evropskem semestru in PPD	Dialog o letnem pregledu rasti

Glosar kratic: LPR: letni pregled rasti – PMO: poročilo o mehanizmu opozarjanja – PPD: priporočila za posamezno državo – PČP: postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem

© Evropska komisija 2015